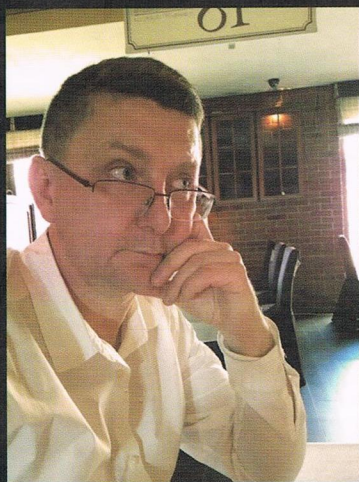

Ярослав Лавський

Іронія Історія Геополітика

Польсько-українські літературні студії

ЯРОСЛАВ ЛАВСЬКИЙ,
професор, габілітований доктор
гуманітарних наук, керівник Ка -
федри літературних досліджень
«Схід – Захід» на Філологічному
факультеті Університету в Бі -
лостоці. Наукові зацікавлення
становить література XVIII – XX
століття, фаустизм і візантизм,
польсько-східнослов'янські
культурні зв'язки, геополітичні
й культурні залежності, Молода
Польща та Чеслав Мілош.
Головний редактор наукових
видавничих серій «Чорний ро -
мантизм», «Злами/Пограниччя»
Golloquia Orientalia Bialostoscensia .
Автор багатьох книжок, у тому
числі «Люциферична уява. На -
риси про поему Тадеуша Мі -
цинського *Niedokonany. Kuszenia*
Chrystusa Pana na pustyni » (Біло -
сток 1995) та «Міцкевич – Міф –
Історія. Студії» (Білосток 2010).
Редактор «Горштинського» Юлі -
уша Словацького в серії «Націо -
нальна бібліотека» та 3-томного
зібрання творів Зигмунта Гло -
гера. Нещодавно видані моно -
графії: «Мілош. "Хроніки" існу -
вання. Сильви» (Білосток 2014).
Член Комітету наук про літе -
ратуру Польської академії наук,
член-кореспондент Польської
академії знань.

**ІРОНІЯ
ІСТОРІЯ
ГЕОПОЛІТИКА**

**ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ
ЛІТЕРАТУРНІ СТУДІЇ**

Katedra Badań Filologicznych
"Wschód - Zachód"
Wydział Filologiczny
UNIwersytetu w Białymstoku
KIJOWSKIE STUDIA POLONISTYCZNE

JAROSŁAW ŁAWSKI

***IRONIA
HISTORIA
GEOPOLITYKA***

POLSKO-UKRAIŃSKIE
STUDIA LITERACKIE

 Wydział
Filologiczny
UNIwersytetu w Białymstoku

Kijów
2018

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут філології
Кафедра полоністики
Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
Міжнародна школа україністики НАН України

КИЇВСЬКІ ПОЛОНІСТИЧНІ СТУДІЇ

ЯРОСЛАВ ЛАВСЬКИЙ

**ІРОНІЯ
ІСТОРІЯ
ГЕОПОЛІТИКА**

**ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ
ЛІТЕРАТУРНІ СТУДІЇ**

ПЕРЕКЛАД ІЗ ПОЛЬСЬКОЇ ІРИНИ ШЕВЧЕНКО ЗА ВИДАННЯМ:

JAROSŁAW ŁAWSKI.

IRONIA. HISTORIA. GEOPOLITYKA

Київ
2018

Лавський Я.

Л13 Іронія. Історія. Геополітика / Ярослав Лавський; пер. з пол. І. Шевченко. — К. : Талком, 2018. — 366 с. — (Київські полоністичні студії ; Т. XXXIII).

ISBN 978-617-7685-27-1

Монографія присвячена вивченню польсько-українського літературного діалогу. Книга поділена на три частини, що містять окремі інтерпретації творчості українських письменників, дослідження важливого для польсько-українських стосунків «чорного романтизму» представників «української школи» в польському романтизмі, а також студії з питань культурного трансферу в Центрально-Східній Європі.

Книга розрахована на літературознавців, студентів і широке коло читачів, які цікавляться українсько-польським культурним діалогом та історією Центрально-Східної Європи.

УДК 821.162.1 : 82.091

Відповідальний редактор та автор післямови

Ростислав Радишевський, проф., д. філол. н., чл.-кор. НАН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Леонід Губерський, академік НАН України, Олександр Астаф'єв, проф., д. філол. н., Гражина Борковська, проф., д. габіліт. гуманіт. н. (Польща), Марія Брацка, доц., д. філол. н., Артур Брацкі, проф., д. габіліт. гуманіт. н. (Польща), Алоїс Вольдан, проф., д. габіліт. гуманіт. н. (Австрія), Людмила Грицик, проф., д. філол. н., Володимир Єршов, проф., д. філол. н., Микола Жулинський, проф., д. філол. н., акад. НАН України, Вікторія Зарва, проф., д. філол. н., Збігнев Казьмерчик, проф., д. габіліт. гуманіт. н. (Польща), Юліан Маслянка, проф., д. габіліт. гуманіт. н. (Польща), Юрій Ковалів, проф., д. філол. н., Ярослав Лавський, проф., д. габіліт. гуманіт. н. (Польща), Євген Нахлік, проф., д. філол. н., Наталія Поплавська, проф., д. філол. н., Ростислав Радишевський, проф., д. філол. н., чл.-кор. НАН України, Григорій Семенюк, проф., д. філол. н., Олексій Сухомлинов, проф., д. філол. н., Адам Фаловський, проф., д. габіліт. гуманіт. н. (Польща).

Рецензенти

О. Г. Астаф'єв, проф., д. філол. н.

Р. П. Радишевський, член-кореспондент НАН України

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту філології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Протокол № 2 від 30 жовтня 2018 р.

Посольство
Республіки Польща
в Україні

ISBN 978-617-7685-27-1

ISSN 2520-2103

Видання здійснене за підтримки
Посольства Республіки Польща в Україні

© Я. Лавський, текст, 2018

© І. Шевченко, переклад, 2018

© Р. Радишевський, післямова, 2018

ЗМІСТ

Від автора.....	7
I. Про українських митців.....	13
1. Іронія в структурі драми «Кассандра» Лесі Українки.....	13
2. Іван Франко — письменник культурних синтезів.....	39
II. Чорний романтизм.....	62
1. Чорний романтизм у Польщі. Коротка історія сприйняття.....	62
2. Голос «польського вигнанця» про Україну в Америці у 1837 році — англійською.....	84
3. Трагічна і втрачена — Україна в ліриці Августа Антонія Якубовського.....	126
III. Культурні трансфери.....	174
1. Проти категорії «пограниччя».....	174
2. Білінгвізм у Центрально-Східній Європі: між культурою та геополітикою.....	206
3. Образ польської культури на Сході Європи. Час кризи 2013–2015.....	227

4. Польські міфи Одеси.....	247
5. Одесити в дзеркалі власному й чужому.....	304
6. Романтизм поза вектором «впливу». Модель американського-польського культурного резонансу.....	331

Ростислав Радишевський.

Погранична феноменологія Ярослава Лавського.....	352
--	-----

Summary.....	361
--------------	-----

Resume.....	363
-------------	-----